МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМЕНІ В.М. КОРЕЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
ТБІЛІСЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГУРАМА ТАВАРТКІЛАДЗЕ (ГРУЗІЯ)
СПІЛКА ВЧЕНИХ-ЮРИСТІВ (ГРУЗІЯ)
КЛУЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БАБЕША-БОЛЬЯЇ (РУМУНІЯ)
ІНСТИТУТ ОСВІТНЬОГО І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ (УГОРЩИНА)
ІНСТИТУТ АВІАЦІЙНОГО, КОСМІЧНОГО ТА КІБЕРПРАВА
КЕЛЬНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ КЮРІ-СКЛОДОВСЬКОЇ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ЛЮБЛЯНИ (СЛОВЕНІЯ)
ТУРИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ІТАЛІЯ)

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної науково-практичної конференції

XIII International Scientific Conference

«СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ: ПРАВОВИЙ ВИМІР»

«FREEDOM, SAFETY AND INDEPENDENCE: LEGAL DIMENSION»

24 лютого 2023 року

February 24th, 2023

Київ 2023

УДК 34:168.522:316.3:321.01(063)
С 25

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Нікітін В. В., в.о. декана Юридичного факультету НАУ, доктор юридичних наук;

Юринець Ю. Л., заступник декана з наукової роботи Юридичного факультету НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Макеєва О. М., завідувач кафедри теорії та історії держави і права Юридичного факультету НАУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Устинова І. П., завідувач кафедри конституційного і адміністративного права Юридичного факультету НАУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Лихова С. Я., завідувач кафедри кримінального права і процесу Юридичного факультету НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Вишновецька С. В., завідувач кафедри цивільного права і процесу Юридичного факультету НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Нецька Л. С., завідувач кафедри господарського, повітряного та космічного права Юридичного факультету НАУ, кандидат юридичних наук, доцент.

Адреса редакційної колегії:
03058, Київ, проспект Любомира Гузара, 1, корп. 1, ауд. 444
Тел. (044) 406-79-71
e-mail: pravo@nau.edu.ua

Рекомендовано до друку
Вченою радою Юридичного факультету
(протокол від 09.02.2023 № 1)

Свобода, безпека та незалежність: правовий вимір: [Матеріали
С 25 XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 24 лютого 2023 р.] – 646 с.

ISBN 978-966-310-8126-89-5

У збірнику висвітлено результати досліджень, які були апробовані на XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Свобода, безпека та незалежність: правовий вимір».

Для науково-педагогічних працівників та аспірантів.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії.

Відповідальність за зміст, точність цитувань несуть автори.

Тексти друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-8126-89-5 © Національний авіаційний університет, 2023

Продан Т.В.
ПРОТИДІЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ 370
Рябоконь Ю.В.
ОСОБЛИВІ ВИПАДКИ ВИЗНАННЯ НСРД НЕДОПУСТИМИМИ 372
Sokolvak V.
TECHNICAL AND FORENSIC RESEARCH: CONSEPTS, TYPES, PROBLEMS 374
Сорока М.В.
ХАРАКТЕРИСТИКА ДОСТАТНОСТІ ПІДСТАВ ДЛЯ УХВАЛЕННЯ РІШЕННЯ ПРО ДОЗВІЛ НА ПРОВЕДЕННЯ НСРД 376
Тарасюк С.М.
ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕГЛАСНОЇ СЛІДЧОЇ (РОЗШУКОВОЇ) ДІЇ – АУДІО-ВІДЕОКОНТРОЛЬ ОСОБИ, ПРОВЕДЕНОЇ ЩОДО ОСІБ, ДОЗВІЛ ЩОДО ЯКИХ НЕ БУВ ОТРИМАНИЙ 379
Ткаченко О.Г., Разумейко Н.С.
НОВОВВЕДЕННЯ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ОГОЛОШЕННЯМ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 381
Топчій В.В.
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ 384
Тюбай А.В.
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОННОСТІ ВТРУЧАННЯ У ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АУДІО-, ВІДЕОКОНТРОЛЮ 386
Pylypenko K.A.
PROBLEMS OF INVESTIGATIVE ETHICS IN UKRAINE 389
Холзакова О.В.
ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ 391
Цепенда Д.П., Ющик О.І.
ПРОТИДІЯ ДИТЯЧІЙ ПРОСТИТУЦІЇ 394
Черкас К.Ш.
ЗАХИСТ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТКОГО ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 397
Шилова К.Р.
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КИШЕНЬКОВИМ КРАДІЖКАМ 401

УДК 343.9(043.2)

Топчій В.В., д.ю.н., професор,
заслужений юрист України,
Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ

На сьогодні, при обговоренні будь яких питань, пов'язаних з діяльністю правоохоронних органів, чи переліком самих правоохоронних органів, у першу чергу необхідно звертатись до основного закону нашої держави. Коментар до ст. 17 Конституції України зазначає, що «оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності покладаються на Збройні Сили України. Забезпечення державної безпеки й захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація й порядок діяльності яких визначаються законом» [1].

Наступний нормативно правовий акт, який визначає перелік правоохоронних органів, є, напевно, єдиним джерелом визначення переліку правоохоронних органів нашої держави на законодавчому рівні, це ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів». Згідно з ним правоохоронні органи – це органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Частиною 2 ст. 2 цього Закону встановлено, що захисту підлягають працівники зазначених правоохоронних органів, які беруть безпосередню участь відповідно у: а) конституційному провадженні; б) розгляді справ у судах, кримінальному провадженні та провадженні у справах про адміністративні правопорушення; в) оперативно-розшуковій та розвідувальній діяльності; г) охороні громадського порядку і громадської безпеки; д) виконанні вироків, рішень, ухвал і постанов судів, постанов органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та прокурорів; е) контролі за переміщенням 185 людей, транспортних засобів, товарів та інших предметів чи речовин через державний і митний кордон України; є) нагляді і контролі за виконанням законів [2].

Отже, зважаючи на відсутність загальноприйнятої позиції щодо розуміння сутності дефініції «правоохоронні органи», не можна чітко

встановити, які саме державні органи слід уважати правоохоронними. При цьому значна кількість науковців погоджується з думкою О.М. Музичука в тому, що «відсутність чіткого переліку правоохоронних органів є причиною багатьох проблем, зокрема в галузі правового та соціального захисту персоналу правоохоронних органів, цивільного контролю за правоохоронними органами» [3, с. 17–18]. Так, на думку Т.О. Шкулі, до правоохоронних органів у широкому розумінні належать суд, прокуратура й правоохоронні органи з боротьби зі злочинністю, у вузькому – тільки правоохоронні органи з боротьби зі злочинністю [4, с. 179].

У свою чергу О.В. Лавніченко зазначає, що пріоритет у виконанні завдань із запобігання і протидії зовнішнім загрозам національній безпеці України належить Збройним Силам, Службі зовнішньої розвідки, Державній прикордонній службі. Пріоритет у виконанні завдань із запобігання і протидії внутрішнім загрозам національній безпеці України належить Міністерству внутрішніх справ, Службі безпеки, Міністерству надзвичайних ситуацій, які повинні мати відповідні сили, засоби й органи, здатні виконувати спеціальні завдання. Відповідно, Воєнна організація забезпечує оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності кордонів, протидіє зовнішнім загрозам воєнного характеру [5, с. 9].

З цього приводу своє бачення висловлює і професор О.М. Бандурка. Він вважає, що правоохоронними органами називають установи й організації, що функціонують у суспільстві й державі, основними завданнями діяльності яких є забезпечення законності, боротьба зі злочинністю та іншими правопорушеннями [6, с. 8].

Досліджуючи дане питання у юридичній літературі, зокрема Закон України «Про Національну гвардію України», достатньо науковців підтримують думку, що наступним суб'єктом, який забезпечує національну безпеку й оборону держави, є Національна гвардія України. Вона є військовим формуванням із правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України, призначеним для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки й захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [7].

Аналізуючи різні бачення з даного питання, варто зазначити, що поза увагою залишаються органи публічної влади, особи, які надають публічні послуги, та громадські організації, що теж виконують правоохоронну

функцію. Щодо них теж необхідно визначити місце у правоохоронній діяльності.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр

2. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України № 767-VII від 23.02.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text

3. Музичук О.М. Сучасний стан теоретичної розробки та законодавчого визначення поняття правоохоронних органів та їх переліку. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* Харків, 2009. № 44. С. 12–21.

4. Шкуля Т.О. Правоохоронні органи в механізмі держави України: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2004. 203 с.

5. Лавніченко О.В. Функції внутрішніх військ у загальній системі забезпечення національної безпеки України. *Честь і закон.* Харків, 2012. № 1 (40). С. 9–13.

6. Бандурка А.М. Судебные и правоохранительные органы Украины. Харьков: Университет внутренних дел, 1999. 349 с.

7. Про Національну гвардію: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text

УДК 343(043.2)

Тюбай А.В., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Тарасюк С.М., доктор філософії

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОННОСТІ ВТРУЧАННЯ У ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АУДІО-, ВІДЕОКОНТРОЛЮ

Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції закріплене на міжнародному рівні (ст. 8 Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини (далі – Конвенції) [1]) та знаходить закріплення у багатьох нормативно-правових актах національного законодавства, зокрема у ст. 12, 13, 14, 15 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

Зокрема, питання недоторканості приватного життя та приватного спілкування є надзвичайно актуальним з огляду на динамічне зростання кількості дозволів на здійснення негласних слідчих (розшукових) дій (далі